

ADAM, K.D. 1984: Der Mensch der Vorzeit. Führer durch das Urmensch-Museum Steinheim an der Murr. Konrad Theiss Verlag, Stuttgart. 172 blz., 160 afbeeldingen (deels in kleur), 8 tabellen. Prijs: DM 19,80

In 1975 verscheen, eveneens door Prof. K.D. Adam geschreven, het eerste museumgidsje (36 blz.) 'Das Urmensch-Museum Steinheim an der Murr'. Dit gidsje bevat enkele aantekeningen over de belangrijke vondst van een schedel van een mens in een groeve te Steinheim, en o.a. over de door W.O. Dietrich in 1912 beschreven steppemammoet, Mammuthus primigenius fraasi, eveneens te Steinheim an der Murr gevonden. In het museum aldaar bevindt zich een kopie van dit skelet. Het plaatsje Steinheim a.d. Murr is wereldbekend geworden door de middenpleistocene zoogdierfauna, en vooral door de vondst van de mensenschedel uit het Midden Pleistoceen (Holsteinien). Deze mens werd door Prof.Dr. Fritz Berckhemer beschreven en Homo steinheimensis genoemd.

Bij de herinrichting en uitbreiding van het Urmensch-Museum is zeer veel aandacht besteed aan de fossiele mens, met in het midden de Homo steinheimensis Berckhemer. Ook is aandacht besteed aan de grote geleerden die zich met fossiele mensen hebben beziggehouden. In het onderhavige boek wordt een en ander op voortreffelijke wijze aan ons getoond, en de zeer goede afbeeldingen geven alles duidelijk weer.

Het gaat in dit boek over alle bekende mensenresten uit het Pleistoceen van de gehele wereld, o.a. over de fossiele mens van Java en zijn ontdekker, de Nederlandse Prof. Eugène Dubois.

In deze nieuw verschenen museumgids is geen aandacht geschonken aan de zoogdierfauna die bij Steinheim gevonden is. Hierover is in het verleden al een en ander verschenen.

Voor hen die zich voorde fossielen uit het Pleistoceen, en dan met name de mensenresten, interesseren, is dit een zeer overzichtelijk en bruikbaar werk, dat zijn geringe prijs zeer zeker waard is.

Dick Mol

Door de 'Verein der Geologie-Studenten in Münster e.V.' is in de serie 'Fossilien Westfalens' het volgende handige werk uitgegeven:

SIEGFRIED, PAUL 1984: Eiszeitliche Säugetiere (= Münstersche Forschungen zur Geologie und Paläontologie, Heft 60). 82 blz., 40 platen. Prijs: DM 32,--, excl. verzendkosten.

Een bespreking van dit werk vindt u in de Mededelingen van de Nederlandse Geologische Vereniging, bijlage van Grondboor & Hamer nr.1, februari 1984.

Voor de bovenaangehaalde prijs is het te bestellen bij:

Münstersche Forschungen zur Geologie und Paläontologie
Correnstrasse 24
D 4400 Münster
B.R.D.

Verschenen in LUTRA (Tijdschrift van de Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming), Deel 27, nummer 2 van mei 1984:

WILLEMSSEN, G.F.: Europese otters door de tijden heen (pp.11-19)
CLASON, A.T.: Enkele subfossiele vondsten van de otter Lutra lutra in Nederland (pp. 19-25).

Het betreft hier een speciale uitgave van LUTRA, die geheel (145 blz.) gewijd is aan de otter. Het is verkrijgbaar bij de penningmeester van de VZZ, door storting van f 17,50 op girorekening 203737 t.n.v. penningmeester VZZ te Almelo, o.v.v. 'Otternummer 1, 1984'. Dit nummer wordt u dan franco thuisgezonden.

Verschenen in LUTRA, Deel 27, nummer 2 van augustus 1984;
HOOIJER, D.A.: A Pleistocene Ass Equus asinus L. subsp.
from the North Sea between Britain and the Netherlands
(pp.193-202, 2 afb.).

Hierbij de Nederlandse samenvatting van dit artikel (LUTRA 27,
2, 201):

Een Pleistocene ezel Equus asinus L. subsp., afkomstig uit
de Noordzee tussen Engeland en Nederland.

Hoofdzaak in dit artikel is de beschrijving van een fossiel
metatarsale III en een fossiel metacarpale III van Equus asinus
L., afkomstig uit de Noordzee ten noordwesten van de Bruine
Rug, halverwege Lowestoft en IJmuiden, waar de Smith's Knoll
ligt. De beenderen, die behoren tot de collectie Stolzenbach,
zijn de eerste Pleistocene vondsten van Equus asinus uit
Engeland of Nederland. De ouderdom van de Anglo-Nederlandse
ezel is onzeker, maar zou ca. een half miljoen jaar kunnen
bedragen; de ouderdom van de op dezelfde plaats aangetroffen
Mammuthus armeniacus (Falconer) in dezelfde conservatieto-
stand, jonger dan de zwarte-bottenfauna met Mammuthus meridio-
nalis (Nesti) van drie tot één miljoen jaar geleden en ouder
dan Mammuthus primigenius (Blumenbach) van ongeveer 120.000
jaar geleden.

Dit nummer van LUTRA is te verkrijgen door overmaking van
f 12,50 (excl. verzendkosten) op girorekening 203737 t.n.v.
penningmeester VZZ te Almelo, o.v.v. 'LUTRA 27, nr.2'. U
krijgt het dan franco thuisgezonden. De oplage is beperkt!

Dick Mol